די ביכנע

מאנטרעאלער כבוד פאר טאראנטער אידען

פון יכם.

די אידישע טעאטערען פון מאנטרעאל און טאראנטא האבען אן אויסטויש געמאכט גראדע אין די פאר פסח וואכען. זיי די מיך מוכה מיט דיין קינסט און מיר ווערען דיך מוכה זיין קינט אונזער קונסט — אזוי האבען די מענערדזישערס אפגעמאכט, און לעצטע וואך האבען מיר זיך דארום דא געקוויקט און געפרעגעלט אין נחת פון דעם מאנטרעאלער ביבור.

דער ניישאנער טעאטער האט שוין לאנג אזא „פראספערעטי" ניט געהאט, געדענקט שוין ניט די צייט פון אזא גרויסען עולם אין א פאר פסח וואך, ווערט זאל זיך שטופען אין וועלען מיט גוילאד פארבאפען די אינטוניגסטע פאזיצעס.

עס האט זיך ניט געוואלט פארפעלען צו זען א קאמפאניע וועלכע איז מזכה מאנטרעאלער עולם מיט קינסט, און וו זאגט דארט דער חעלד? — אויב זי טויג פאר יענעם, טויג זי פאר מיר אויך.

און די קאמפאניע מיט דער עלווינג בראש האבען זיך געטון דאס זייערינע, ארויס און גענומען דעם עולם מיט שטורם. דעם שטורם האבען זיי געמוזט הפנים מיט זיך מיטברענגען פון דער קוויבעקער פראווינץ, וואו ער האט ערשט לעצטען זונטאג אנגעמאכט אזא גוואלדיגען חורבן.

אויפגעפיהרט איז געווארען „אפטאון אין דאנטאן" פון ז. פארנבליס, שוין דער נאמען זעלבסט איז א זעהר אנציהענדער פאר אמעריקאנער אידען, וועלכע פיהלען צווישען זיך אן אייגענע קאמף. דער אמעריקאנער גביר און דער ארימאן, זיינען פון לאנג שוין באוואוסט מיט זייערע פאנטאזיעס און בענק שאפט.

דער „דאנטאנער" פאנטאזירט וועגען דעם אפטאון, וועגען א וועלט פון ליעבע און גליק, רייכטום און כבוד, און ער פרובירט ריידען ניט מיט זיין געוהנליכער שפראך, און ער דערפיהרט עס ניט בזן צו דער ענדע, אזוי אז ביידע שפראכען שטויסען זיך צוזאמען, און קעמפען צווישען זיך, ציפיעל איבערטריבען.

אבזוואהל דער עלווינג שפיעלט ניט דאס ערשטע מאהל אין טאראנטא, האט ער אבער געצייגט אז ער האט אין דער באראטענערהייט, שטיל אין זיך הלומט ער וועגען דעם, פאר זיינע אמאליגע באקאנטע פיגורירט ער אבער ארט דער אפטאנער.

אין אייך דעם איז געבויט די פיעסע, ווערכע איז זעהר ווייט פון אירגענד וועלכער קריטיק, נאר האלט בלויז גנעשאנט דעם עולם מיט עטליכע וויציגע ווערטלאך, ליעדלאך און טענצלאך.

די סצענעס זיינען משונה/דיגע, אי־בערראשענדע וועלכע וואקסען אויס פון זיך זעלבסט, קומען ארויס אומעגלומ־פערט און קיין קשיות פרעגט מען ניט. ווייל פונקט ווי א געוועהנליכער סטאליאר הען ווערען א מיליאנטשיק (אויף דער ביהנע נאטירליך), קען א כינעזישער לאנדרי מאן ווערען א איד, א שווינדלער א באראן, און א סטאליארס א טאכטער א באדאנעסע.

געשפיעלט איז עס געוועזען זעהר גלאטיג און דערמיט האבען די שוישפיעלער אריינגעגעבען דאנקבאר זיין פאר פארטרייבען די מרה שחורה פון דער ביהנע. ער איז געוועזען אויסגעצייכענט גוט.

באטייליגט האבען זיך אויך מאראס שאפירא. דער און מאראס שעהנפעלד הער שווארץ, און דער אלעקס קאהען, אלע אייסער דעם לעצטען זיינען גוט באקאנט צו די הייגע טעאטער געהער, און האבען געהאלפען שאפען די פרעהליכע אטמאספערע וואס האט אנגעהאלטען פון פרייטאג נאכט ביז שבת נאכט אין נייי שאנעל טעאטער, און וועלכעס איז נעכטען אוועגד ווידערהאלט געווארען.

אז מען שמועסט אז דעם עולם איז געפעלען געווארען די „מאכערייקע" איז אויך ניט שייך.

דאס לעבען פון צוויי פאמיליעס

צוויי ברידער זיינען זיי געווען. אין איין הויז זיך געהארעוועט, אין די זעלבע חדרים געלערענט, דאך זיינען די צוויי ברידער לייבעל (שפעטער לעאן) און אהרן איזזענשטיין נאכין צוויי באזונדערע באראקטערע.

צו דער צייט וואס אהרן, דער עלטערער זעצט פאר צו נעהן אויף'ן וועג פון איינע עלטערען איז אבער לייבעל לעאן אוועק מיט א נאכין קרומען וועג, מיט א וועג וועלכער האט איהם ענדליך געפיהרט אין קרויסער אריין.

אין וואס פאר אן אונטערשיער עס איז דא אין די ברידער, אזא גרויסער אונטערשיער איז אויך דא אין ביידענס פאמיליעס, אין פונקט ווי די ברידער גופא זיינען דערווייטערט, אזוי זיינען אויך דערווייטערט זייערע פאמיליעס.

ביי די קינדער פון ביידע ברידער ווערט ליבע איינגעפלאנצט, אבער ניט די ערבע לייבע ניט אויף די זעלבע אר־דעלען ערציהונג זיי זייערע עלטערן.

און דאך איז פארן עטוואס וואס באראיינגט די ביידע פאמיליעס, אבוואהר די טאטעס זיינען אזוי דערווייטערט איינער פון אנדערען.

צוויי נאכין באזונדערע וויינקאהנע פאמיליעס זיינען זיי, און אין דאס לעבען פון דיעזע ביידע פאמיליעס קומט בולט ארויס אויף דער ביהנע, אין דער ליטעראריישער דראמע "דער אסימילאטאר" פון א. ריינזווין, וועלכע וועט צום מאנ דעם 29-טען פון דעם חודש אין הי־גען "יידישנאל" טעאטער.

די דראמע איז אין פיער אקטען און א פראלאג.

די מאיזים ווילען אויך.

די דורכשניטליכע צאהל פון פער־זאנען וועלכע באזוכען טעגליך מוזיק אין ניו יארק איז 30 טויזענד.

אינער פון יערע 17 הונדערט.

מאנטרעאל טאראנטא און ווינ־ניפעג גיבען אויס הונדערט דאלאר אויף מאיזים, בוירלעסק און וואדעוויל צו יע־דען דאלאר אויסגעגעבען אויף קאנצערטען, אבער די גרויסע מאוזיק הייזער האבען גוטע ארפעסטערס וועלכע שפיעלען גוט מוזיק, מחמת שלעכטע מוזיק איז אויסגעשפעלט. עס איז דא א קוואל פון גוטער מוזיק צו וועלכען בי האבען פאר דורות לאנג געהאט א צוטריט בלויז געצאהלטע אויסערוועהלטע, און אזעלכע ערטער זיי ניו יארק און שיקאגא הויפט־ועכליך די מיליאנערען. אבער גוטע מוזיק ווערט "נאציאנאליזירט". דער פאנאגראף האט שוין לאנג צוריק עס אנ־געפאנגען צו טון. איצט טוט עס אפילו דער "דזשעס בענד". דער דורכ־שניטליכער "דזשעס פען" קעהרט זיך אפ פון סימפאניעס מתמת עס איז צו "פארטיכען" אבער טשאיקאווסקיס פינפ־טע סימפאניע און וואגנערס מוזיק דראמ־עס ענטהאלטען טייל־ווייז פון דעם בעס־טען "דזשעס" וואס איז ווען עס איז גע־שריבען געווארען. די סאלווייזשאן אר־מי האט מיט יאהרען צוריק נאך געוואגט אז דער טייזעל האט ניט קיין מאנאפאל איבער גוטע מוזיק. איצט זאגט דער מאזיז פראדוצירער די זעלבע זאך, און צוריעב ביזנעס פארשעהט זיך, נעהמט מען זיך איינפיהרען גוטע מוזיק.

אין די טעאטערע

אין לאס.

"הויטע הייסע דאלארס" — מיט טשארלס רעי אלס העלד איז דאס פיטשור בילד די וואך אין לאוס טעאטער אין ווינטער גארדען.

אין יעקס די "מאס און דזשעף" קאר־טונס, אין וואו איז וואדעוויל — דריי שעה פון פערגעניגען — דאס באקומט מען הייגטיג וואך דארטען.

היפאדראם.

טאם מאקס'ן האט מען שוין געזעהן אין א סך בילדער אבער הייגטיג וואך ווערט ער דארט געזעהען אין היפאדראם אין א ריין קענערער בילד — א מעשה מיט דער נארט וועסט פאליציי.

די פרייהייט־מיידלאך און אנדערע וואדעוויל אקטען פילען אויס די פראג־ראם.

עלען.

א בילד פול מיט מיסטעריען, וואס האלט געשפאנט דעם צושויער פון אנהויב ביז דעם ענדע.

פארשטעהט זיך אז אין דעם בילד איז פארמישט א פרוי.

אייסערן פימשער בילד זיינען אויך פאראן קאמעדיעס און מוזיק.

ציוניסטען זיעגען אין די קהלה וואהלען אין מינסק.

אין די לעצטע וואהלען פאר ראטהס־מענער פאר דער מינסקער קהלה, האבען די ציוניסטען געקראגען די גרעסטע פאר־טרעטערשאפט.

אז אוועגט און פארגע־נינען איז ארענדזש האל

פאר מענגנים, פאר מבינים פון זינגען איז דער ריסייטעל פון ה. רינגעלהויפט'ס שיילער אין ארענדזש האל, געווען א גייס־טיגער פארגעניגען. מערקווירדיג ווי אנטער אונזערע אויגען וואקסען אויס אינסטיטוציעס אין מיר באמערקען זיי נאר ניט. אט איז אויסגעוואקסען פאר אונזערע אויגען א אידישע געזאנגס שול אונטער דער פיהרערשאפט פון מר. רי־נגעלהויפט אין איך בין זיכער אז א סך פון אונזערע אידען ווייסען נאר ניט דער־פון.

אין וואס מיר וואונדערט נאך איז, יעדער איד איז דאך א מבין אויף א חזן הייסט דאס אז יעדער איד איז א מנגן אין דאך איז דער ארענדזש האל ניט גע־ווען שטארק באזוכט.

נאר ווי די זאך זאל ניט זיין, דער אויעגט איז געווען גרויסארטיג. דער פראגראם וואס איז געווען אויסגעשטעלט בייזיז פון אידישע קינדער האט געמאכט א זעהר גוטען איינדרוק.

די ערשטע אם זיינען געווען אויף פראגראם איז מוס א. דאנגלס און מר. בערינסקי אין דעם דועט "לא סי דא דעמלא מאנא".

אין מען האט געקענט באמערקען א זיי זיינען געווען ווי קליינע קינדער וועלכע הויבען אן צו לערנען זעהן. איבער־הויפט מיט דאנעיגלס. זי איז געווען זעהר צופרידען. זי האט זיך אביסעל פארפאנטערט האט זיך פארלוירען מיט דער פיאנא. מס. בעלינסקי איז געווען מעעטר אויסגעהאלטען, קאנטיג אז ער איז מעהר צוגעוואוינט צו דער ביהנע, אבוואז אז מיס דאנעיגלס קען זיינגען האט זי באר־ווייזען אין די צוויי נומערען "מארדיגייל" פלאהרדאגן און אין "דאן פאטאלע" פון ווערדי.

קענטיג אז זי איז שוין געווען מעהר צוגעוואוינט צו דער ביהנע אבער דאס איז נאך ניט אלץ. זי האט אויך געזונ־גען א אידיש ליעד "יאהרצייט" און דא האט זי באוויזען אז נאר א אידישע נשמה קען דאס זינגען. אז נאר אזא נשמה! ווער ווייס פיליכט האט אויהר דאס מעה אנגעגריפען, און זי פארשטעהט דעם אמת'ן באדייטונג דערפון. וואלט ניט געווען ביים סוף דער פעהלער פון דע פיאנא וואלט קיין פנימה'לע ניט געווען. ווייטער האט די פיאנא שפילערין דעם פעהלער געמאכט.

מיר קאנען האפען אז זי וועט זיין א שטארין פאר אונז אידען בכלל און מר. ריגעלהויפט בפרט.

מיס סאמיעלס האט געוואלט זינגען אבער קעגטיג דעם ערשטען מאל אויף'ן ביהנע האט זיך זעהר צישראקען, און זי האט זיך אין גאנצען פארלארען.

מר. הימעלשטיין האט געזונגען "מאי קא משמע לן" ניט שלעכט, אבער ער דארף נאך פיעל לערנען, פונקט ווי עס דארף זיך נאך אויף געטון ענטוויקלען מיט גינצבורג וועלכע האט געזונגען פון "שמשון און דליה".

די איבעריגע האבען אלע געהאלפען בייצוטראגען זייער טייל צום אוועגט, און אויך פון די אלע באטיליגער וועלען ניט ארויסקומען קיין גרויסע וועלט טאלענטען (מיט דער אויסנאהמע פון אייגינע) אין אבער איין זאך זיכער אז אין טאראנטא וועלען מיר זיך מיט זיי ניט דארפען שעהמען, און דעם דאנק דערפאר וועט פאזיטיוו קומען מר. ה. ריגעלהויפט, וועלכער העלפט פארשפרייטען אידישע מוזיק אין טאראנטא.

ס. ע.

ציוניזם אין אסטהאניע.

לעצטען פעברואר איז אין רעוועל פארגעקומען א קאנפערענץ פון די אסטא־ניערציוניסטען. עס איז באשלאסען גע־וואדען אנציפיהרען א קאמפיין פאר דעם גאולה פאנד.

די ציוניסטישע אראגניזאציע פון רעוועל האט געפיירט די ערעפענונג בו'ם קאמפיין. עס איז באשלאסען גע־ווארען צו אנפאנגען א „גאלד גאולה קאמפיין". פיעלע ווערטהפולע ציערונג זיינען אויס'ן פלאן אפגענעבען געווא־רען פאר'ן פאנד.

* * *

ציוניזם אין שפאניען.

אויף דער אינטיאטיווע פון פרא־פעסאר יחודה. האט זיך אין בארעסלא־נא, שפאניען, געגרינדעט א ציוניסטי־שע ארגאניזאציע, וועלכע שליסט אויך אין די אידען פון דער שפאנישער מא־ראקא.

* * *

מינסקער חלוצים גרייטען זיך צו פאהרען נאך ארץ ישראל.

אין מינסק איז צוגייפגעשטעלט גע־וואהען א גרויסע ליסטע פון חלוצים, וועלכע זיינען גרייט אין נאר א קורצער צייט אפצופאהרען נאך ארץ ישראל. קלענערע גריפען חלוצים פון באברוסק און סלוצק האלטען זיך גרייט צו פאהרען קיין ארץ ישראל גלייך נאך פסח.

דאס אידישע לעבען אין דווינסק

(פון א באריכט אין ווילנער געגנט־קאמיטעט „יעקפא".)

די שטאדט געפינט זיך איצט אונ־טער צוויי ממשלות די פוילישע און די לעטישע.

די באציהונג פון די פוילישע סאל־דאטען צו די אידען האט זיך לעצטענס שטארק פארערגערט. די אידישע באפעל־קערונג ווערט טעראריזירט. אידען באפט מען אין גאס אויף צוואנג ארבייט. עס פעהלט ניט קיין אנדערע מינים חוזק־מאבעריי, עס טרעפט אויך, אז מען ווכט אין די טיש־קעסטלאד "באלשע־וויקעס". אז דער דווינסקער רב, ר' מאיר שמחה, האט געהאט די העזה צו בעטען מ'זאל ביי איהם ניט צוגעהמען א מלבוש פון קאמאדע, האט מען איהם מכבד געווען אזוי. אז ער האט זיך אז־נגר פארגעסען . . .

די באציהונג פון די לעטען צו די אידען איז פון אייבען אויף בעסער. אפשר איז דאס צוליעב געקייסע טעמים, אדער דערפאר, וואס זיי זיינען צו שטארק פארנומען מיט דער מהומה אויף די באה־נען (זיי האבען אפגעזאגט ארום 5000 באהן־ארבייטער, וועלכע באזיצען ניט די לעטישע שפראך.)

די הערשענדע שפראך אין דווינסק איז רוסיש, אפילו אפיציעלע פאפיערען ווערען ארויסגעגעבען אין רוסיש.

אבער די שיטה פון ספעציעלע באר־גרעניצונגען קענען אידען איז נאך אין גאנצען ניט בטל געווארען, ניט געקוקט אויף דעם, וואס פון דער באפעלערונג (בערך 30,000) זיינען 60 פראצענט אר־דען, 20 פראצענט פאלאקען און 20 פראצענט — די איבעריגע נאציאנאלי־טעטען, איז דער מאגיסטראט צוזאמענ־געשטעלט געווארען אזוי: 10 לעטען, 10 פאלאקען 8 רוסען, און 3 אידען.

דער דערנערהרונגס קרייזס האט גע־מיטען, בריוט קאסט איצט 2,50 א פונט, פוטער 20 ר. קארטאפעל 25 — 30 ר. א פוד, א. אז. וו. בכלל איז אין דווינסק א סך בילליגער ווי אין ווילנע. דאס ערקלערט זיך דערמיט, וואס מען ברענגט א סך קארן פון ריגע.

דער הונגער איז אויך געלינדערט געווארען א דאנק די קינדער־מיכען, וועלכע זיינען גלייך געגרינדעט געווא־רען דורך דער אמעריקאנער מיסיע אין ריגע. עס שפייזען זיך דארט ביז 10,000 קינדער, פון זיי — בערך אפט אינמעגליך בייצוקומען.

דער געזעלשאפטליכער לעבען איז אין גאנצען חרוב געווארען. א דאנק דעם, וואס דווינסק האט זיך די גאנצע צייט געפונען ביים פראנט האבען זיך דאר־טען פארמאכט אלע שולען, די כלל געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס זיינען בטל געווארען.

קיין אויסגעוועהלטע קהלה האט אין דווינסק קיינמאהל ניט עקזיסטירט. דאס האט געמאכט שווערער די לאגע פון דער אידישער באפעלקערונג. וועלכע האט פון ערשטען טאג אז זיך געגוויטיגט אין פארשטעהער, וועלכע זאלען איהר רעפ־רעזענטירען. ניט האבענדיג קיין מעג־ליכקייט קלייבען א קהלה האט זיך קאסטרואירט א ציטווילינער קאמי־טעט פון 15 פערזאן. אין וועלכען עס זיינען אריין פארשטעהער פון אלע קלא־סען פון דער אידישער באפעלקע־רונג. באקומענדיג די ערשטע הילף פון ווילנער געגנט קאמיטעט „יעקאפא" זיי־נען זיי צוגעטראטען צו עטווייקלען א גרויסע טעטיגקייט אין שטאדט אויף אלע געביטען פון אידישען לעבען.

מינסקער געגענד באקומט קנא פע 4 מיליאן מארק א חודש.

אויף צו דעקען די אויסגאבען פון דער טעריטאריע, וואס האט איהר פאר־אייגענט קאמיטעט אין מינסק, איז אין עפעראר ארויסגעגעבען געווארען 3,750,000 מארק, קייבעלט דר. באגען צו דער דזשאינט דיסטריביוטשן קאמיטע.

דר. באגען ווייזט אויך אז אין דער קייבעל, אז די דערוויליגע הילף אין דער דערמאהנטער טעריטאריע פארלירט ביסאבאוויין איהר באדייטונג אז עס פיהלט זיך אלץ שטארקער די ניטוועגענדיג־קייט אין קאנסטרוקטיווער ארבייט, וואס וועט פארלאנגען גרעסערע סומען.

דר. באגען איז ערשט צוריקגעקומען פון א רייזע אין גאליציען, וואו ער האט אריינגעזוכט די קאמיטעטען אויף אונטערזוכט די סאנאטאריע לאגע אין איינע שטעדט, וואס ניי־טיגען זיך שפארק אין שפיטאלען. אבער די גרינדונג פון שפיטאלען — מעלדעט ער — טרעפט זיך ערטרוויין אן מיט אזעלכע שווערינקייטען, וועלכע עס איז שוואד געפינט זיך איצט אונ־טער צוויי ממשלות די פוילישע און די לעטישע.

דער געזעלשאפטליכער לעבען איז אין גאנצען חרוב געווארען. א דאנק דעם, וואס דווינסק האט זיך די גאנצע צייט געפונען ביים פראנט האבען זיך דאר־טען פארמאכט אלע שולען, די כלל געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס זיינען בטל געווארען.

קיין אויסגעוועהלטע קהלה האט אין דווינסק קיינמאהל ניט עקזיסטירט. דאס האט געמאכט שווערער די לאגע פון דער אידישער באפעלקערונג. וועלכע האט פון ערשטען טאג אז זיך געגוויטיגט אין פארשטעהער, וועלכע זאלען איהר רעפ־רעזענטירען. ניט האבענדיג קיין מעג־ליכקייט קלייבען א קהלה האט זיך קאסטרואירט א ציטווילינער קאמי־טעט פון 15 פערזאן. אין וועלכען עס זיינען אריין פארשטעהער פון אלע קלא־סען פון דער אידישער באפעלקע־רונג. באקומענדיג די ערשטע הילף פון ווילנער געגנט קאמיטעט „יעקאפא" זיי־נען זיי צוגעטראטען צו עטווייקלען א גרויסע טעטיגקייט אין שטאדט אויף אלע געביטען פון אידישען לעבען.

מינסקער געגענד באקומט קנא פע 4 מיליאן מארק א חודש.

אויף צו דעקען די אויסגאבען פון דער טעריטאריע, וואס האט איהר פאר־אייגענט קאמיטעט אין מינסק, איז אין עפעראר ארויסגעגעבען געווארען (בערך 30,000) זיינען 60 פראצענט אר־דען, 20 פראצענט פאלאקען און 20 פראצענט — די איבעריגע נאציאנאלי־טעטען, איז דער מאגיסטראט צוזאמענ־געשטעלט געווארען אזוי: 10 לעטען, 10 פאלאקען 8 רוסען, און 3 אידען.

דער דערנערהרונגס קרייזס האט גע־מיטען, בריוט קאסט איצט 2,50 א פונט, פוטער 20 ר. קארטאפעל 25 — 30 ר. א פוד, א. אז. וו. בכלל איז אין דווינסק א סך בילליגער ווי אין ווילנע. דאס ערקלערט זיך דערמיט, וואס מען ברענגט א סך קארן פון ריגע.

דער הונגער איז אויך געלינדערט געווארען א דאנק די קינדער־מיכען, וועלכע זיינען גלייך געגרינדעט געווא־רען דורך דער אמעריקאנער מיסיע אין ריגע. עס שפייזען זיך דארט ביז 10,000 קינדער, פון זיי — בערך אפט אינמעגליך בייצוקומען.

ערב פסח'דיגע זכרונות פון דער אלטער היים

אויב איהר קענט אפפרישען אייער זכרון אביסעל וועט איהר זיך דערמאהנען אויף דעם, וואס פון דער באפעלערונג (בערך 30,000) זיינען 60 פראצענט ארויסגעגעבען געווארען 3,750,000 מארק, קייבעלט דר. באגען צו דער דזשאינט דיסטריביוטשן קאמיטע.

דר. באגען ווייזט אויך אז אין דער קייבעל, אז די דערוויליגע הילף אין דער דערמאהנטער טעריטאריע פארלירט ביסאבאוויין איהר באדייטונג אז עס פיהלט זיך אלץ שטארקער די ניטוועגענדיג־קייט אין קאנסטרוקטיווער ארבייט, וואס וועט פארלאנגען גרעסערע סומען.

דר. באגען איז ערשט צוריקגעקומען פון א רייזע אין גאליציען, וואו ער האט אריינגעזוכט די קאמיטעטען אויף אונטערזוכט די סאנאטאריע לאגע אין איינע שטעדט, וואס ניי־טיגען זיך שפארק אין שפיטאלען. אבער די גרינדונג פון שפיטאלען — מעלדעט ער — טרעפט זיך ערטרוויין אן מיט אזעלכע שווערינקייטען, וועלכע עס איז

אויב איהר קענט אפפרישען אייער זכרון אביסעל וועט איהר זיך דערמאהנען אויף דעם, וואס פון דער באפעלערונג (בערך 30,000) זיינען 60 פראצענט ארויסגעגעבען געווארען 3,750,000 מארק, קייבעלט דר. באגען צו דער דזשאינט דיסטריביוטשן קאמיטע.

דר. באגען ווייזט אויך אז אין דער קייבעל, אז די דערוויליגע הילף אין דער דערמאהנטער טעריטאריע פארלירט ביסאבאוויין איהר באדייטונג אז עס פיהלט זיך אלץ שטארקער די ניטוועגענדיג־קייט אין קאנסטרוקטיווער ארבייט, וואס וועט פארלאנגען גרעסערע סומען.

דר. באגען איז ערשט צוריקגעקומען פון א רייזע אין גאליציען, וואו ער האט אריינגעזוכט די קאמיטעטען אויף אונטערזוכט די סאנאטאריע לאגע אין איינע שטעדט, וואס ניי־טיגען זיך שפארק אין שפיטאלען. אבער די גרינדונג פון שפיטאלען — מעלדעט ער — טרעפט זיך ערטרוויין אן מיט אזעלכע שווערינקייטען, וועלכע עס איז

דא זעהט איהר ווי פון אויבען קומט אריין מעהל אין א געפ' וואס זיפט עס דורך פיעלע מאהל, און וועלכע פאלט אריין אין א קעסער, וואו עס ניסט זיך אריין מיט שלגו, פון א דערבייאינגען טענק און די מאשינערי קנעט אויס א טייג, א פראבט, און אנדער מאשין וועלגערט עס, אלע איין סייז, איין דיק־קייט, אדער בעסער געוואגט דינקייט, דערדעלט עס שניידט עס און שיבט עס אריין אין אן עלעקטרישען אויוועז, וואו זיי ווערען גוט דורכגעבאקען און פון דער אנדער זייט געהען ליינען מיט שעהן גע־באקענע מצות איינע ניט אנדערש פון דער אנדערע, "ווי איין מאמע וואלט זיי געהאט" ווי מען זאגט, און ווע־רען צוזאמענגעשטעלט אין רייהען, זיי זא־לען זיך קענען ציפאסען צו דער באסעל און וועלכע זיי דארפען קומען געפאסט. דאס באסעל ווערט זאגאר אויטאמאטיש פארזיגעלט, און עס ריהרט זיך ניט צו קיין האנד צו די מצה ביז עס קומט צו אייער איינענער האנד. אט דאס הייסט זהירות און כשרות!

דאס פאקען איז אזא וואונדערבא־רע, אז עס פארזיכערט אייך, אז אפילו מאנאטען שפעטער וועט די מצה פארבלייבען פריש און קרוכלע.

דיעזער סארט פאקען איז דער סוד פון די גרויסע בארהמטע פעקינג קאמפא־ניעס, וועלכע שיקען זייערע פראדוקטען אויף טויזענדער מיילען אוועק. זאגאר נאך אייראפא און זיי קומען אן אין דעם זעלבען צושטאנד ווי זיי זיינען ארויסגע־קומען פון אויוועז. דאס איז מאסי די ארזאכע ווארום די מאנישעוויץ מצה איז דער ליעבלינג פון אלע אידען, ניט נור פון אמעריקא נור אויך פון ענגלאנד, פראנקרייך, אויסטראליען און אפריקא וואו די מצה ווערט געבראכט.

וועהרענד די מצה אין יראאל וואס איהר האט געזעהען ווי מען באקט איז ארויסגעקומען ניט געראטען און אפט ווען מען האט עס געראפט יוזען האט עס שוין כמעט ווי קיין טעם ניט געהאט, זיינען די מאנישעוויץ'עס מצות פריש, קרוכלע און געשמאק וווול די מאדערנע קונסט פון באקען און די ספעציעלע מא־נישעוויצעס פאקען זיינען אזעלכע שר־פינדונגען וואס פארזיכערען די מעלות.

א סצענע אין דער ב. מאנישעוויטין מצה־בעקעריי, ווי די מצה קומט ארויס פון אייוועז.

עס וואלט אבער פאר אייך ווערטה גע־ווען אלע געלדער ווען איהר וואלט גע־קענט באטש איין בליק געבען אויף די מאנישעוויטין מצה בעקעריי אין סינסינע־טי. איהר וואלט אייערע איינענע אויי־גען ניט געגלויבט און ווען איהר וואלט געזעהן ווי די מצה וואס איהר עסט ווערט געמאכט וואלט איהר זיך געשעלט די פראגע: רבש"ע ווי אזוי האבען מיר געגעסען יענע מצה דארטען אויף יענער זייט ים?

דאס לעבען פון צוויי פאמיליעס

צוויי ברידער זיינען זיי געווען. אין איין הויז זיך געהארעוועט, אין די זעלבע חדרים געלערענט, דאך זיי־נען די צוויי ברידער לייבעל (שפעטער לעאן) און אהרן איזזענשטיין נאכין צוויי באזונדערע באראקטערע.

צו דער צייט וואס אהרן, דער עלטע־רער זעצט פאר צו נעהן אויף'ן וועג פון זיינע עלטערען איז אבער לייבעל לעאן אוועק מיט א נאכין קרומען וועג, מיט א וועג וועלכער האט איהם ענדליך געפיהרט אין קרויסער אריין.

אין וואס פאר אן אונטערשיער עס איז דא אין די ברידער, אזא גרויסער אונ־טערשיער איז אויך דא אין ביידענס פא־מיליעס, אין פונקט ווי די ברידער גופא זיינען דערווייטערט, אזוי זיינען אויך דערווייטערט זייערע פאמיליעס.

ביי די קינדער פון ביידע ברידער ווערט ליבע איינגעפלאנצט, אבער ניט די ערבע לייבע ניט אויף די זעלבע אר־דעלען ערציהונג זיי זייערע עלטערן.

אין דאך איז פארן עטוואס וואס באראיינגט די ביידע פאמיליעס, אב־וואהר די טאטעס זיינען אזוי דערווייט־ערט איינער פון אנדערען.

צוויי נאכין באזונדערע וויינקאהנע פאמיליעס זיינען זיי, און אין דאס לעבען פון דיעזע ביידע פאמיליעס קומט בולט ארויס אויף דער ביהנע, אין דער ליטעראריישער דראמע "דער אסימילא־טאר" פון א. ריינזווין, וועלכע וועט צום מאנ דעם 29-טען פון דעם חודש אין הי־גען "יידישנאל" טעאטער.

די דראמע איז אין פיער אקטען און א פראלאג.

די מאיזים ווילען אויך.

די דורכשניטליכע צאהל פון פער־זאנען וועלכע באזוכען טעגליך מוזיק אין ניו יארק איז 30 טויזענד.

אינער פון יערע 17 הונדערט.

מאנטרעאל טאראנטא און ווינ־ניפעג גיבען אויס הונדערט דאלאר אויף מאיזים, בוירלעסק און וואדעוויל צו יע־דען דאלאר אויסגעגעבען אויף קאנצערטען, אבער די גרויסע מאוזיק הייזער האבען גוטע ארפעסטערס וועלכע שפיעלען גוט מוזיק, מחמת שלעכטע מוזיק איז אויסגעשפעלט. עס איז דא א קוואל פון גוטער מוזיק צו וועלכען בי האבען פאר דורות לאנג געהאט א צוטריט בלויז געצאהלטע אויסערוועהלטע, און אזעלכע ערטער זיי ניו יארק און שיקאגא הויפט־ועכליך די מיליאנערען. אבער גוטע מוזיק ווערט "נאציאנאליזירט". דער פאנאגראף האט שוין לאנג צוריק עס אנ־געפאנגען צו טון. איצט טוט עס אפילו דער "דזשעס בענד". דער דורכ־שניטליכער "דזשעס פען" קעהרט זיך אפ פון סימפאניעס מתמת עס איז צו "פארטיכען" אבער טשאיקאווסקיס פינפ־טע סימפאניע און וואגנערס מוזיק דראמ־עס ענטהאלטען טייל־ווייז פון דעם בעס־טען "דזשעס" וואס איז ווען עס איז גע־שריבען געווארען. די סאלווייזשאן אר־מי האט מיט יאהרען צוריק נאך געוואגט אז דער טייזעל האט ניט קיין מאנאפאל איבער גוטע מוזיק. איצט זאגט דער מאזיז פראדוצירער די זעלבע זאך, און צוריעב ביזנעס פארשעהט זיך, נעהמט מען זיך איינפיהרען גוטע מוזיק.

אין די טעאטערע

אין לאס.

"הויטע הייסע דאלארס" — מיט טשארלס רעי אלס העלד איז דאס פיטשור בילד די וואך אין לאוס טעאטער אין ווינטער גארדען.

אין יעקס די "מאס און דזשעף" קאר־טונס, אין וואו איז וואדעוויל — דריי שעה פון פערגעניגען — דאס באקומט מען הייגטיג וואך דארטען.

היפאדראם.

טאם מאקס'ן האט מען שוין געזעהן אין א סך בילדער אבער הייגטיג וואך ווערט ער דארט געזעהען אין היפאדראם אין א ריין קענערער בילד — א מעשה מיט דער נארט וועסט פאליציי.

די פרייהייט־מיידלאך און אנדערע וואדעוויל אקטען פילען אויס די פראג־ראם.

עלען.

א בילד פול מיט מיסטעריען, וואס האלט געשפאנט דעם צושויער פון אנהויב ביז דעם ענדע.

פארשטעהט זיך אז אין דעם בילד איז פארמישט א פרוי.

אייסערן פימשער בילד זיינען אויך פאראן קאמעדיעס און מוזיק.

ציוניסטען זיעגען אין די קהלה וואהלען אין מינסק.

אין די לעצטע וואהלען פאר ראטהס־מענער פאר דער מינסקער קהלה, האבען די ציוניסטען געקראגען די גרעסטע פאר־טרעטערשאפט.

דאס לעבען פון צוויי פאמיליעס

צוויי ברידער זיינען זיי געווען. אין איין הויז געהארעוועט, אין די זעלבע חדרים געלערענט, דאך זיי־נען די צוויי ברידער לייבעל (שפעטער לעאן) און אהרן איזזענשטיין נאכין צוויי באזונדערע באראקטערע.

צו דער צייט וואס אהרן, דער עלטע־רער זעצט פאר צו נעהן אויף'ן וועג פון זיינע עלטערען איז אבער לייבעל לעאן אוועק מיט א נאכין קרומען וועג, מיט א וועג וועלכער האט איהם ענדליך געפיהרט אין קרויסער אריין.

אין וואס פאר אן אונטערשיער עס איז דא אין די ברידער, אזא גרויסער אונ־טערשיער איז אויך דא אין ביידענס פא־מיליעס, אין פונקט ווי די ברידער גופא זיינען דערווייטערט, אזוי זיינען אויך דערווייטערט זייערע פאמיליעס.

ביי די קינדער פון ביידע ברידער ווערט ליבע איינגעפלאנצט, אבער ניט די ערבע לייבע ניט אויף די זעלבע אר־דעלען ערציהונג זיי זייערע עלטערן.

אין דאך איז פארן עטוואס וואס באראיינגט די ביידע פאמיליעס, אב־וואהר די טאטעס זיינען אזוי דערווייט־ערט איינער פון אנדערען.

צוויי נאכין באזונדערע וויינקאהנע פאמיליעס זיינען זיי, און אין דאס לעבען פון דיעזע ביידע פאמיליעס קומט בולט ארויס אויף דער ביהנע, אין דער ליטעראריישער דראמע "דער אסימילא־טאר" פון א. ריינזווין, וועלכע וועט צום מאנ דעם 29-טען פון דעם חודש אין הי־גען "יידישנאל" טעאטער.

די דראמע איז אין פיער אקטען און א פראלאג.

די מאיזים ווילען אויך.

די דורכשניטליכע צאהל פון פער־זאנען וועלכע באזוכען טעגליך מוזיק אין ניו יארק איז 30 טויזענד.

אינער פון יערע 17 הונדערט.

מאנטרעאל טאראנטא און ווינ־ניפעג גיבען אויס הונדערט דאלאר אויף מאיזים, בוירלעסק און וואדעוויל צו יע־דען דאלאר אויסגעגעבען אויף קאנצערטען, אבער די גרויסע מאוזיק הייזער האבען גוטע ארפעסטערס וועלכע שפיעלען גוט מוזיק, מחמת שלעכטע מוזיק איז אויסגעשפעלט. עס איז דא א קוואל פון גוטער מוזיק צו וועלכען בי האבען פאר דורות לאנג געהאט א צוטריט בלויז געצאהלטע אויסערוועהלטע, און אזעלכע ערטער זיי ניו יארק און שיקאגא הויפט־ועכליך די מיליאנערען. אבער גוטע מוזיק ווערט "נאציאנאליזירט". דער פאנאגראף האט שוין לאנג צוריק עס אנ־געפאנגען צו טון. איצט טוט עס אפילו דער "דזשעס בענד". דער דורכ־שניטליכער "דזשעס פען" קעהרט זיך אפ פון סימפאניעס מתמת עס איז צו "פארטיכען" אבער טשאיקאווסקיס פינפ־טע סימפאניע און וואגנערס מוזיק דראמ־עס ענטהאלטען טייל־ווייז פון דעם בעס־טען "דזשעס" וואס איז ווען עס איז גע־שריבען געווארען. די סאלווייזשאן אר־מי האט מיט יאהרען צוריק נאך געוואגט אז דער טייזעל האט ניט קיין מאנאפאל איבער גוטע מוזיק. איצט זאגט דער מאזיז פראדוצירער די זעלבע זאך, און צוריעב ביזנעס פארשעהט זיך, נעהמט מען זיך איינפיהרען גוטע מוזיק.

אין די טעאטערע

אין לאס.

"הויטע הייס